

## UNITAT 1 6

### Jo i els altres. Consciència ètica

|                                                |    |
|------------------------------------------------|----|
| 1. La persona i la identitat                   | 8  |
| 1.1. Què és la identitat?                      | 8  |
| 1.2. L'autoconeixement i l'autoestima          | 9  |
| 2. La persona i l'ètica                        | 10 |
| 2.1. Què és l'ètica?                           | 10 |
| 2.2. L'ètica per viure                         | 11 |
| 2.3. L'ètica per conviure                      | 12 |
| 2.4. L'ètica de mínims i les ètiques de màxims | 13 |
| 3. L'ètica, els valors i la conducta           | 15 |
| 3.1. Què entenem per valors?                   | 15 |
| 3.2. Les incoherències                         | 16 |
| 3.3. Els valors socialment dominants           | 17 |
| 4. Decidir amb llibertat                       | 18 |
| 4.1. Què és la llibertat?                      | 18 |
| 4.2. «Estar lliure» i «ser lliure»             | 18 |
| 4.3. Conclusió                                 | 19 |
| El racó d'Internet                             | 20 |
| Esquema de la unitat                           | 21 |
| Resum gràfic                                   | 22 |
| Activitats                                     | 24 |

## UNITAT 2 26

### Una societat formada per dones i homes

|                                                                                                   |    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. El gènere: prejudicis i estereotips                                                            | 28 |
| 1.1. El concepte de gènere i el concepte de desigualtat de gènere                                 | 28 |
| 1.2. El prejudici de gènere i l'estereotip                                                        | 28 |
| 2. Camins cap a la igualtat: la lluita de les dones                                               | 30 |
| 2.1. Els inicis: la Revolució Francesa i el moviment sufragista                                   | 30 |
| 2.2. El moviment feminista                                                                        | 31 |
| 3. La desigualtat de la dona en el món actual                                                     | 33 |
| 3.1. Acords internacionals sobre l'eliminació de totes les formes de discriminació contra la dona | 33 |
| 3.2. La dona als països desenvolupats                                                             | 34 |
| 3.3. La dona al Tercer Món                                                                        | 34 |
| 4. La violència de gènere: un obstacle per a la igualtat                                          | 36 |
| 4.1. La violència de gènere                                                                       | 36 |

|                      |    |
|----------------------|----|
| El racó d'Internet   | 38 |
| Esquema de la unitat | 39 |
| Resum gràfic         | 40 |
| Activitats           | 42 |

## UNITAT 3 44

### La conquesta dels drets individuals i col·lectius

|                                                                                               |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. El desenvolupament de la normativa internacional sobre drets humans                        | 46 |
| 1.1. L'evolució de les normes internacionals sobre drets humans                               | 46 |
| 1.2. La influència de la Declaració Universal de Drets Humans del 1948 en les normes estatals | 47 |
| 2. El paper de la Declaració davant una societat que canvia                                   | 48 |
| 2.1. El desenvolupament dels drets col·lectius                                                | 48 |
| 2.2. El respecte als drets humans davant el desenvolupament científic i tecnològic            | 49 |
| 3. La lluita contra la impunitat                                                              | 51 |
| 3.1. El problema de la impunitat                                                              | 51 |
| 3.2. Els instruments de lluita contra la impunitat                                            | 52 |
| El racó d'Internet                                                                            | 54 |
| Esquema de la unitat                                                                          | 55 |
| Resum gràfic                                                                                  | 56 |
| Activitats                                                                                    | 58 |

## UNITAT 4 60

### Una societat democràtica

|                                                                       |    |
|-----------------------------------------------------------------------|----|
| 1. Els valors democràtics                                             | 62 |
| 1.1. Els valors democràtics en el nostre ordenament jurídic           | 62 |
| 2. La monarquia parlamentària                                         | 64 |
| 2.1. El sistema parlamentari espanyol: una monarquia parlamentària    | 64 |
| 2.2. Les institucions de l'autogovern: la Generalitat de Catalunya    | 66 |
| 3. La democràcia representativa: el pluralisme i els partits polítics | 67 |

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| 3.1. Els partits polítics .....                                | 67 |
| 3.2. Els partits polítics actuals necessiten canvis .....      | 68 |
| 4. El sistema electoral: la representació dels ciutadans ..... | 69 |
| 4.1. El sistema electoral espanyol .....                       | 69 |
| 4.2. Característiques del sistema electoral espanyol .....     | 70 |
| El racó d'Internet .....                                       | 72 |
| Esquema de la unitat .....                                     | 73 |
| Resum gràfic .....                                             | 74 |
| Activitats .....                                               | 76 |

## UNITAT 5

78

### Un món global i desigual

|                                                                              |    |
|------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1. El fenomen de la globalització .....                                      | 80 |
| 1.1. El camí cap a la globalització .....                                    | 80 |
| 1.2. Els principis bàsics de la globalització ..                             | 82 |
| 1.3. El paper de les organitzacions internacionals en un món globalitzat ... | 84 |
| 1.4. Crítiques a les organitzacions econòmiques internacionals .....         | 84 |
| 2. Les conseqüències de la globalització .....                               | 85 |
| 2.1. Les conseqüències econòmiques i socials .....                           | 85 |
| 2.2. Les conseqüències polítiques i socials ..                               | 86 |
| 2.3. Les conseqüències culturals .....                                       | 87 |
| 2.4. Les conseqüències mediambientals ...                                    | 88 |
| 3. El gran repte: quins criteris han de regir la globalització? .....        | 89 |
| El racó d'Internet .....                                                     | 90 |
| Esquema de la unitat .....                                                   | 91 |
| Resum gràfic .....                                                           | 92 |
| Activitats .....                                                             | 94 |

## UNITAT 6

96

### Conflictes i pau

|                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. El concepte de <i>conflicte</i> .....                                | 98  |
| 1.1. Els conflictes inevitables .....                                   | 98  |
| 1.2. Els aspectes positius dels conflictes ....                         | 99  |
| 1.3. Maneres d'afrontar un conflicte: ni violència, ni passivitat ..... | 99  |
| 2. La pau i la violència .....                                          | 101 |
| 2.1. La pau, un bé de primera importància i de segon ordre .....        | 101 |
| 2.2. L'estudi dels conflictes .....                                     | 101 |

|                                                                        |     |
|------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2.3. Diversos tipus de violència .....                                 | 102 |
| 2.4. Pau negativa, cultura de pau i pau positiva .....                 | 103 |
| 3. Els camins de la pau .....                                          | 104 |
| 4. De la violència cultural a la cultura de pau i la noviolència ..... | 105 |
| 4.1. Els orígens de la violència .....                                 | 105 |
| 4.2. Algunes conviccions bàsiques .....                                | 106 |
| 4.3. Educació per la pau .....                                         | 108 |
| 5. De la violència estructural a la pau positiva .....                 | 109 |
| 5.1. La violència estructural .....                                    | 109 |
| 5.2. De la seguretat armada a la seguretat humana .....                | 110 |
| 6. De la violència directa a la pau negativa ....                      | 112 |
| 6.1. La piràmide dels conflictes .....                                 | 112 |
| 6.2. Mecanismes de resolució de conflictes interiors .....             | 113 |
| 6.3. Mecanismes de resolució de conflictes internacionals .....        | 115 |
| El racó d'Internet .....                                               | 118 |
| Esquema de la unitat .....                                             | 119 |
| Resum gràfic .....                                                     | 120 |
| Activitats .....                                                       | 122 |

## UNITAT 7

124

### Participació ciutadana

|                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| 1. Intervenim .....                                                   | 126 |
| 1.1. Què podem fer? .....                                             | 127 |
| 2. El voluntariat .....                                               | 128 |
| 2.1. Activitat d'intervenció social .....                             | 128 |
| 2.2. Voluntaris en el temps lliure .....                              | 129 |
| 2.3. Per pròpia voluntat .....                                        | 129 |
| 2.4. Sense remuneració econòmica .....                                | 130 |
| 3. L'associacionisme .....                                            | 131 |
| 3.1. El paper de les associacions en la societat democràtica .....    | 131 |
| 3.2. El marc normatiu de les associacions ..                          | 132 |
| 4. La participació política dels ciutadans ....                       | 133 |
| 4.1. Classificació de la participació política ..                     | 133 |
| 4.2. L'evolució de la participació: la democràcia participativa ..... | 134 |
| 4.3. La participació i les TIC .....                                  | 135 |
| El racó d'Internet .....                                              | 136 |
| Esquema de la unitat .....                                            | 137 |
| Resum gràfic .....                                                    | 138 |
| Activitats .....                                                      | 140 |